

IZ VJESTAJ

IVICE DEGMEDZIĆ, viš. nauč. surad. Arheološkog muzeja u Zagrebu, o putu u Topusko na temelju putnog naloga Gradskog muzeja u Karlovcu, broj 15/65

Na temelju gošnjeg naloga uputila sam se u Topusko radi izvida situacije na terenu, nastale nakon kopanja temelja na zemljištu uz zgradu tvornice TIM kojom su prilikom došli na vidjelo tragovi strukture.

Susretljivošću drugova: Miloša BATALA, komercijalnog direktora tvornice TIM, te Nikole MAREKOVIĆA, predsjednika Turističkog društva u Topusku, bilo mi je moguće da autopsijom utvrdim ove činjenice:

- a/ aplanacija terena oko tvornice TIM vrši se buldožerom koji je zahvatio tragove strukture u cjelini, te ih raznio, tako da se sada ne vidi ni linija u kojoj je struktura izvedena.
- b/ rasuto kamenje koje je pripadalo strukturi, bilo je nabacano bez vezivnog materijala, a po podrijetlu je vapnenac; komadi kamena lomljeni su u veličini koja ne bi prelazila obujam 1 kubnog decimetra, oblikom su klinasti, zašiljeni na oba kraja.
- c/ kamenja kao pod b/ ima i sada ispod izvora na brijevu u sastavu dosta širokog zida /preko pola metra/ koji je vidljiv na dva mjesta u duljini preko 1 metra; pravac zida paralelan je sa cestom Topusko-Glina; kamena istog podrijetla ima djelomično i u zidu poznatoga gotičkog portala u Topusku.

Zaključak: Karakter nalaza strukture uz tvornicu TIM može se odrediti kao dio ograde ili utvrde iz kasnijeg vremena, vjerojatno iz srednjeg vijeka, te nije isključeno da je, ^{taj zid} obuhvatao uži posjed cistercijske opatijske. Ni po čemu se ne bi moglo zaključiti da struktura pripada rimskom vremenu, a pojedini nalazi u strukturi, iz rimskog vremena, samo su ubačeni u zid kao spolia. Nalazi rimskih nadgrobnih spomenika, keramike, novaca, na periferiji zemljišta tzv. Popove njive unutar kojeg se nalazi i tvornica TIM, mogu se shvatiti samo kao putokaz za smjer ceste uz koju su bili porodni grobovi. Na navedenom prostoru nije bilo nikakvih tragova imobilnih spomenika iz rimskog vremena, što se najbolje vidjelo kod gradnje igrališta, gdje je bilo mogućnosti da se nađu tragovi građevina, kad bi postojali. Drug Mareković je dao izričite negativan odgovor na pitanje, da li je takvih tragova bilo kod gradnje igrališta.

Hipoteza o postojanju rimskih terma unutar zemljišta Popove njive, za što se interesirao drug Mareković, zasad nije ničim potvrđena, pa ni probnim sondama, kako je posvjedočio isti drug, te postoji vrlo mala vjerojatnost da bi se rimske terme mogle naći u ovom području. Rješenje ovog pitanja ovisilo bi o zajedničkom radu stručnjaka arheologa, geologa i balneologa.

Na put sam krenula 8. studenoga u 9,59 sati vlakom i vratila se 9. studenoga 1965. u 21,13 vlakom.
Zagreb, 12. studenoga 1965.

Ivica Degmedzić